

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Кафедра цивільного права і процесу

Робоча програма навчальної дисципліни

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійні програми першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Розробник:

Саракун І. Б. доцент кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету, кандидат юридичних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету університету 30 серпня 2018 року (протокол №1).

Завідувач кафедри

доктор юридичних наук

_____ Короед С. О.

30 серпня 2018 р.

ВСТУП

Сфера економічних відносин є предметом регулювання достатньої кількості галузей права достатньої кількості галузей права і часто їх співвідношення має конкурентний характер.

Господарське право займає центральну ланку в системі регулювання економічних відносин, адже сферою його застосування є господарські відносини, що виникають згідно зі ст. 1 Господарського кодексу України саме у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між ними та іншими учасниками відносин у сфері господарювання, зокрема з такими, як споживачі товарів та послуг, органи державної влади та місцевого самоврядування, що правомочні вживати засобів державного регулювання господарської діяльності (наділені відповідними організаційно-господарськими повноваженнями), громадяни або юридичні особи, що є засновниками суб'єктів господарювання та реалізують щодо них повноваження на засадах відносин власності.

Таким чином, господарське законодавство України є основним засобом створення правового господарського порядку, ґрунтується на конституційно-правових положеннях, що визначають основне коло суспільно-правових цінностей та елементів функціонування економічної системи суспільства.

Господарський кодекс України дозволяє в єдиному правовому механізмі узгодити реалізацію і публічних і приватних інтересів у сфері господарювання, визначаючи їх оптимальне співвідношення в кожному секторі сфери господарювання.

Сучасний стан сфери господарювання в межах національної економіки, враховуючи незавершеність ринкових трансформаційних процесів у нашій країні, активну динаміку внутрішнього розвитку та вплив на неї процесів світової глобальної економіки, актуалізацію проблематики, забезпечення національної економічної безпеки, ставлять господарсько-правову науку на передній план захисту національних економічних інтересів та національного економічного суверенітету.

Саме тому освоєння господарського права як навчальної дисципліни, і тим більше як галузі юридичної науки має тільки свій початок, але немає остаточного пункту завершення. Воно є необхідним для розуміння студентами процесів, що відбуваються у господарсько-правовій сфері суспільного життя.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей, які сприяють абстрактному і логічному мисленню, здатності формулювати власні думки, самокритичності, вмінні працювати з джерелами і фактичним матеріалом, грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій дискусії

Слухачі дисципліни повинні навчитися висловлювати в усній і письмовій формах власні думки щодо господарської сфери суспільного життя в період від найдавніших часів до сьогодення, відстоювати власні

погляди, вільно компетентно спілкуватися в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами.

Навчальна дисципліна спрямована на формування ерудованої, різнобічно розвинутої особистості, здатної використовувати весь спектр набутих компетентностей для досягнення успіху в конкурентному середовищі. Набуті в процесі вивчення дисципліни компетентності підвищують конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Програма навчальної дисципліни відображає хронологічно-проблемний підхід до господарського права.

Для досягнення мети поставлені **завдання завдання:**

- визначення і оволодіння системою понять та категорій;
- набуття навичок пошуку інформації, що стосується господарської сфери суспільного життя;
- аналіз різноманітних фактів і явищ, формування власних поглядів і презентація їх в усній і письмовій формах;
- визначення господарсько-правового регулювання предмету;
- розкриття особливостей господарських процесів на різних етапах розвитку господарського (торговельного, комерційного) права.

Результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студенти повинні **знати:**

- основні принципи правового регулювання господарської діяльності в Україні, загальні засади господарського правопорядку державі;
- принципи господарювання в Україні, основні нормативно-правові акти та їх положення, якими врегульовується господарська діяльність;
- організаційно-правові форми, у яких можуть реєструватися суб'єкти господарювання, їх переваги і недоліки;
- основи регулювання відносин власності у сфері господарювання;
- загальні засади зобов'язально-договірних відносин у господарській діяльності;
- порядок захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, загальні засади господарсько-правової відповідальності, її види, форми та підстави;
- основи правового регулювання окремих видів господарської діяльності, особливо тих, у яких студентам належатиме здійснювати практичну діяльність.

вміти:

- конспектувати лекції та опрацьовувати наукову літературу та джерела;
- знаходити інформацію, що безпосередньо стосується господарсько-правового регулювання;
- використовувати теоретичний та практичний понятійно-категоріальний апарат;

- визначати основні сфери регулювання господарського права;
- розкривати сучасні напрямки розвитку науки господарського права.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання тощо).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, код та найменування спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ESTS – 4	Галузь знань: Право (081)	(за вибором)	
Кількість розділів – 2	Спеціальність: Право (081)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 38 самостійної роботи – 52	Ступінь вищої освіти: Бакалавр	Лекції	
		14 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		52 год.	80
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 1/1
- для заочної форми навчання – 1/2

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах

90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B

65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Загальні засади здійснення господарської діяльності. Господарське право як галузь права, науки та навчальної дисципліни. Джерела господарського права.

ТЕМА 1. ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА

Історія становлення та розвитку правового регулювання господарської сфери суспільного життя. Перший період розвитку торгового права XI-XIV століття (Італійський). Другий період у розвитку торгового права (XV -XVIII століття) — французький. Третій період розвитку - німецький (середина XIX — початок XX століття). Четвертий період - перетворення торгового права в господарське (підприємницьке) право.

Поняття, ознаки, види господарської діяльності та принципи її здійснення.

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ, МЕТОД, СИСТЕМА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ЯК ГАЛУЗІ ПРАВА, НАУКИ ТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ГОСПОДАРСЬКІ ПРАВОВІДНОСИНИ

Поняття господарського права. Предмет та метод господарського права. Господарське право як правова наука та навчальна дисципліна. Правове регулювання господарської діяльності в зарубіжних країнах. Поняття, ознаки, види господарських правовідносин.

ТЕМА 3. ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Поняття, ознаки та особливості господарського законодавства. Господарсько-правові норми: поняття та види. Система господарського законодавства. Питання вдосконалення господарського законодавства.

ТЕМА 4. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІКУ ТА ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Господарська діяльність як об'єкт державного регулювання. Елементи підприємницького середовища. Правові проблеми удосконалення державного регулювання господарської діяльності.

ТЕМА 5. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ГОСПОДАРСЬКА КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ)

Поняття та види підприємництва. Ознаки підприємництва. Ризики підприємницької діяльності. Некомерційна господарська діяльність та її особливості.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Правове регулювання окремих видів господарської діяльності. Правового регулювання господарської діяльності в окремих галузях і сферах господарської діяльності.

ТЕМА 6. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК УЧАСНИКІВ ВІДНОСИН У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Поняття, ознаки, система учасників господарських відносин. Види суб'єктів господарської діяльності. Загальний порядок утворення суб'єктів господарювання. Припинення діяльності суб'єкта господарювання. Індивідуальні підприємці як суб'єкти господарського права. Господарські організації як суб'єкти господарського права.

ТЕМА 7. ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ.

Поняття та ознаки підприємства. Класифікація підприємств. Організаційна структура та управління підприємством. Правове становище: а) підприємств державної форми власності (державні комерційні та казенні підприємства); б) підприємств комунальної форми власності; в) підприємств колективної форми власності; г) приватні підприємства.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		Л	п	с	с.р		л	п	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Змістовний модуль 1. Розділ I. Загальні засади здійснення господарської діяльності. Господарське право як галузь права, науки та навчальної дисципліни. Джерела господарського права.</i>										
Тема 1. Господарська діяльність: поняття та правова характеристика	6	2	2		2	9	2			5
Тема 2. Поняття, метод, система господарського права як галузі права, науки та навчальної дисципліни.	6	2	2		2	5				5

Господарські правовідносини.										
Тема 3. Джерела дарського права	6	2	2		2	10				10
Тема 4. Правові основи державного впливу на економіку та господарську діяльність	6	2	2		2	10				10
Тема 5. Правова характеристика підприємницької діяльності (господарська комерційна діяльність)	8	2	2		4	14	2		2	10
Разом за розділом 1	32	10	10		12	48	4		2	40
Змістовний модуль 2. Розділ II. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності. Правове регулювання господарської діяльності в окремих галузях і сферах господарської діяльності.										
Тема 6. Загальна характеристика суб'єктів господарювання як учасників відносин у сфері господарювання	6	2	2		2	7	2			5
Тема 7. Правове становище підприємств	9	2	2		5	7	2			5
Тема 8. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарських правовідносин	12		2		10	10				10
Тема 9. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності в Україні. Біржова діяльність	10		2		8	5				5
Тема 10. Правове регулювання якості. Захист прав споживачів.	7		2		5	5				5
Тема 11. Спеціальні режими господарювання.	7		2		5	5				5
Тема 12. Особливості правового регулювання в	7		2		5	5				5

окремих галузях господарювання.										
Разом за розділом 2	58	4	14		40	44	8			40
Підсумковий контроль	Екзамен									
Усього годин	90	14	24	-	52	92	6		2	80

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Булгакова І.В. Господарське право України : навч. посібник / І.В. Булгакова. – К. : Прецедент, 2006. – 346 с.
2. Вінник О. М. Господарське право : навч. посібник / О. М. Вінник. – 2-е вид., змін. та доп. – К. : Правова єдність, 2008. – 766 с.
3. Господарське право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. К. Галянтич, С. М. Грудницька, О. М. Міхатуліна. – К. : МАУП, 2005. – 423 с.
4. Господарське право України : Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман, Н. В. Погорецька та ін.; За ред. В. М. Гайворонського та В. П. Жушмана. – Х. : Право, 2005. – 384 с.
5. Господарське право : навч. посібник у схемах і таблицях / за ред. М. Л. Шелухін. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 616 с.
6. Господарське право : підручник / за ред. О. П. Подцерковного. – Х. : Одісей, 2010. – 640 с.
7. Кравчук С.Й. Господарське право України: Навчальний посібник. – К. :Кондор, 2007. – 264 с.
8. Мандриковський М. М. Господарське право : термінологіч. словник / М. М. Мандриковський. – К. : Професіонал, 2007. – 256 с.
9. Мілаш В. С. Господарське право. У 2 ч. Ч. 1 : курс лекцій / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2008. – 496 с.
10. Мілаш В. С. Господарське право. У 2 ч. Ч. 2 : курс лекцій / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2010. – 336 с.
11. Мічурін Є.О. Техніка складання договорів. Науково-практичний посібник. Серія «Практика і закон». – Харків : Юрsvіт, 2006. – 536 с.
12. Несинова С. В. Господарське право України : навч. посібник / С. В. Несинова, В. С. Воронко, Т. С. Чебикіна. – К. : Центр учб. л-ри, 2012. – 564 с.
13. Ніколенко Л. М. Господарське процесуальне право України : підручник / Л. М. Ніколенко. – Одеса : Фенікс, 2011. – 512 с.
14. Підприємницьке право : підручник / За ред. О. В. Старцева / 3-тє вид., перероб. і допов. – К. : Істина, 2007. – 864 с.
15. Саніахметова Н. О. Підприємницьке право: навч. посібн. – 3 тє вид., переробл. і доп. / Н. О. Саніахметова – К. : А.С.К., 2005. – 912 с.
16. Смолин Г.В. Господарське право України : Загальна частина : навч. посіб. / Г. В. Смолин; М-во внутр. справ України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів : ЛьвДУВС, 2008. – 468 с.

17. Смолин Г.В. Господарське право України : Особлива частина : навч. посіб. / Г. В. Смолин; М-во внутр. справ України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів : ЛьвДУВС, 2010. – 579 с.

18. Хозяйственное право Украины : учебник / под ред. А. С. Васильева, О. П. Подцерковного. – 4-изд., с изм. и доп. – Х. : Одиссей, 2010. – 488 с.

19. Шелухін М. Л. Господарське процесуальне право : навч. посібник / М. Л. Шелухін, О. М. Зубатенко. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 264 с.

20. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 3-е вид., перероб. доп. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 656 с.

Додаткова:

21. Абдрахимов Д. Складні конкурси: проблеми і особливості проведення // Державні закупівлі України. – 2007. – № 11. – С. 24–27.

22. Авксентьев Ю. Регуляторна політика: пасербиця чи дороговказ // Урядовий кур'єр. – 2004. – 5 серпня. – С. 5.

23. Акції та частки: обліковий портрет у правовому інтер'єрі : [акціонерні товариства] // Збірник систематизованого законодавства. – 2011. – берез. (вип. 3). – С. 5-193.

205. Акціонерні товариства // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – 30 верес.. – С. 2-63.

206. Армандар'ян В. Примірне положення про порядок створення та головні функції тендерного комітету щодо організації та проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти // Редукціон. – 2007. – № 8–9. – С. 31–35.

24. Бабак О. Основні види відповідальності суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності / О. Бабак // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 10. – С. 144-148.

25. Базік О. Практика застосування законодавства про захист економічної конкуренції / О. Базік, М. Фесенко // Конкуренція. – 2006. – № 2. – С. 10-14.

26. Бакалінська О. Захист економічної конкуренції: окремі питання правового регулювання // Юридичний журнал. – 2003. – № 11. – С. 45-50.

27. Баклан О. Громадський контроль і громадська думка у сфері підприємництва: теоретично-прикладні питання / О. Баклан // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 4. – С. 58-60.

28. Барабаш А. Особливості правового регулювання лізингових відносин у сфері господарювання // Право України. – 2003. – № 5. – С. 57–61.

29. Барабашова Н. Мирное соглашение в процедуре банкротства: роль экономико-правовых факторов / Н. Барабашова, Э. Сгара // Право України. – 2003. – № 1. – С. 18–20.

30. Бежевец А. Договорные отношения на энергорынке // Юридическая практика. – 2004. – 26 октября. – № 43. – С. 15–16.

31. Безлюдько І. О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом / І. О. Безлюдько // Науковий вісник національної академії внутрішніх справ України. – 2005. – № 2. – С. 60–71.

32. Безсмертний О. Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на кооперативних ринках // Конкуренція. – 2006. – № 1. – С. 50-52.

33. Беляневич О.А. До питання про недійсність господарських договорів // Вісник господарського судочинства. – 2004. – № 2. – С. 200–207.

34. Беляневич О. Механізм правового регулювання відносин, що виникають у сфері економічної конкуренції // Конкуренція. – 2003. – № 3. – С. 28-30.

35. Беляневич О. Про форми захисту прав суб'єктів господарювання // Українське комерційне право. – 2007. – № 8. – С. 62–69.

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Господарський процесуальний кодекс України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

3. Деякі питання організації діяльності ради вітчизняних та іноземних інвесторів при центральному, місцевому органі виконавчої влади: Постанова КМУ № 382 від 28 грудня 2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 101. – Ст. 3634.

4. Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві : затв. Постановою КМ України, 1 серпня 2005 р. № 668 // Будівництво і стандартизація. – 2005 – № 3. – С. 25–37.

5. Земельний кодекс України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

6. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю: затверджена Постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР від № II-7 від 25 квітня 1966 р. // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 75; Все для бухгалтера в торгівлі. – 2006. – № 33.

7. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за кількістю: затверджена Постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР № II-6 від 15 червня 1965 р. // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 75; Все для бухгалтера в торгівлі. – 2006. – № 33.

8. Кодекс адміністративного судочинства України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

9. Кодекс торговельного мореплавства України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

11. Конституція України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

12. Кримінальний кодекс України України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

13. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: Розпорядження Антимонопольного комітету України № 49-р від 5 березня 2002 року // Офіційний вісник України. – 2002. – № 14. – Ст. 778.

14. Митний кодекс України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

15. Модельний статут товариства з обмеженою відповідальністю: затв. постановою КМ України від 16 листоп. 2011 р. № 1182 // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 4. – С. 4-8.

16. Податковий кодекс України / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

17. Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги): Затверджено Наказом Міністерства доходів і зборів України № 417 від 28 серпня 2013 р.: зареєстрований Мін'юстом України № 1616/24148 від 19 вересня 2013 р. // Офіційний вісник України. – 2013. – 18 жовтня. – № 78. – Ст. 2916.

18. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 19 вересня 2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – 19 грудня. – № 50–51. – Ст. 384.

19. Про Антимонопольний комітет України: Закон України № 3659-XII від 26 листопада 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.

20. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – 9 лютого. – № 5–6. – Ст. 30.

21. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України № 771/97-ВР від 23 грудня 1997 року в редакції ЗУ № 1602-VII від 22 липня 2014 року // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 41-42. – Ст. 2024.

22. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України № 5073-VI від 5 липня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252.

23. Про вдосконалення контролю якості і безпеки харчових продуктів: Постанова КМУ № 1371 від 9 листопада 1996 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. – 28 листопада. – № 223–224 (втратила чинність)

24. Про виконавче провадження: Закон України № 606-XIV від 21 квітня 1999 р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 3 червня. – № 101–102.

25. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України № 1393-XIV від 14 січня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. – 3 березня. – № 7. – Ст. 245.

26. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 року № 784-XIV // Відомості

Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440; 1995. – № 14. – Ст. 93; 1999. – № 42–43. – Ст. 378; 2001. – № 10. – Ст. 44.

27. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.

28. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14 жовтня 1994 року № 208/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 46. – Ст. 411.

29. Про господарські товариства: Закон України №576-ХІІ від 19 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.

30. Про громадські об'єднання: Закон України 22 березня 2012 р. № 4572-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 30. – Ст. 1097.

31. Про депозитарну систему України: Закон України № 5178-VI від 6 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517.

32. Про здійснення державних закупівель: Закон України № 1197-VII від 10 квітня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – 13 червня. – № 24. – Ст. 883.

33. Про державне оборонне замовлення: Закон України № 464-XIV від 3 березня 1999 року // Офіційний вісник України. – 1999. – 16 квітня. – № 13. – Ст. 506.

34. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23 березня 2000 року № 1602-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 25. – Ст. 195.

35. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2735-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 21. – Ст. 144.

36. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань: Закон України №755-IV від 15 травня 2003 року зі змінами // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – 8 серпня. – № 31–32. – Ст. 263.

37. Про деякі заходи щодо забезпечення здійснення державної регуляторної політики: Указ Президента України № 901/2005 від 1 червня 2005 року // Урядовий кур'єр. – 2005. – 8 червня. – № 105.

38. Про деякі питання валютного регулювання та оподаткування суб'єктів експериментальної економічної зони «Сиваш»: Закон України № 65/96-ВР від 23 лютого 1996 р. // Голос України. – 1996. – 16 березня. – № 50.

39. Про деякі питання практики вирішення спорів за участю органів Антимонопольного комітету України (за матеріалами судової колегії Вищого арбітражного суду України по перегляду рішень, ухвал, постанов): Оглядовий лист ВГСУ № 01-8/459 від 17 квітня 2001 р. // Вісник господарського судочинства. – 2001. – № 3.

40. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства про захист економічної конкуренції (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим

Господарським Судом України): Оглядний лист ВГСУ № 04-5/3180 від 3 грудня 2004 р. // Вісник господарського судочинства. – 2005. – № 2; також див. лист № 01-8/1222 від 11 липня 2005 р., назва та ж // Вісник господарського судочинства. – 2005. – № 5.

41. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України № 851-IV від 22 травня 2003 року // Урядовий кур'єр. – 2003. – 2 липня. – № 119.

42. Про енергозбереження: Закон України № 74/94-ВР від 1 липня 1994 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 30. – Ст. 283.

43. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – 12 березня. – № 11. – Ст. 140.

44. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України № 2673-XII від 13 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 676.

45. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України № 1058-IV від 9 липня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – 29 вересня. – № 33. – Ст. 1770.

46. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України № 1105-XIV від 23 вересня 1999 р. в редакції ЗУ № 77-VIII від 28 грудня 2014 року // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 11. – Ст. 75.

47. Про затвердження договорів оренди: Наказ ФДМУ № 1774 від 23 серпня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. – 12 січня. – № 52. – Ст. 2281.

48. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України: Постанова Правління НБУ № 481 від 27 грудня 2007 р.: зареєстрована Мін'юстом України № 48/14739 від 22 січня 2008 р. // Офіційний вісник України. – 2008. – 4 лютого. – № 6. – Ст. 156.

49. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України: Постанова Правління НБУ № 358 від 3 жовтня 2005 року // Офіційний вісник України. – 2005. – 9 листопада. – № 43. – Ст. 2718.

50. Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ: Наказ Міністерства фінансів України № 372 від 2 квітня 2014 р.: зареєстрований Мін'юстом України № 426/25203 від 16 квітня 2014 р. // Офіційний вісник України. – 2014. – 6 травня. – № 35. – Ст. 949.

51. Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова КМУ № 609 від 5 серпня 2015 р. // Офіційний вісник України. – 2015. – 4 вересня. – № 68. – Ст. 2232.

52. Про затвердження переліку платних побутових послуг, на провадження діяльності з надання яких придбається торговий патент: Постанова КМУ № 1258 від 29 грудня 2010 р. // Офіційний вісник України. – 2011. – 7 лютого. – № 7. – Ст. 332.

53. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління НБУ № 637 від 15 грудня 2004 року // Офіційний вісник України. – 2005. – 4 лютого. – № 3. – Ст. 155; 4 березня. – № 7 (уточнення).

54. Про затвердження Положення про здійснення уповноваженими банками контролю за проведенням резидентами та нерезидентами, до яких застосовані спеціальні санкції згідно зі статтею 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», валютних операцій через ці банки: Постанова Правління НБУ № 198 від 21 травня 2003 р.: зареєстрована Мін'юстом України № 463/7784 від 9 червня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – 4 липня. – № 25. – Ст. 1218.

55. Про затвердження Положення про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на розрахунки між резидентами і нерезидентами в межах торговельного обороту у валюті України та внесення змін до нормативно-правового акта Національного банку України» № 484 від 14 жовтня 2004 р.: зареєстрована Мін'юстом України № 1430/10029 від 9 листопада 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – 26 листопада. – № 45. – Ст. 2977.

56. Про затвердження Положення про порядок здійснення іноземних інвестицій шляхом набуття у власність нерезидентами облігацій внутрішніх державних позик: Наказ Міністерства фінансів України № 17 від 19 січня 2004 р.: зареєстрований Мін'юстом України № 157/8756 від 4 лютого 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – 20 лютого. – № 5. – Ст. 277.

57. Про затвердження Положення про порядок здійснення уповноваженими банками операцій за документарними акредитивами в розрахунках за зовнішньоекономічними операціями: Постанова Правління НБУ № 514 від 3 грудня 2003 р.: зареєстрована Мін'юстом України № 1213/8534 від 24 грудня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – 9 січня. – № 52 (частина 1). – Ст. 2831.

58. Про затвердження Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам: Постанова НБУ № 270 від 17 червня 2004 р.: зареєстрована Мін'юстом України № 885/9484 від 15 липня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – 6 серпня. – № 29. – Ст. 1963.

59. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання: Постанова КМУ від 6 березня 2013 р. № 139 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. Ст. 649.

60. Порядок опломбування реєстраторів розрахункових операцій: Наказ Міністерства доходів і зборів України № 417 від 28 серпня 2013 р.: зареєстрований Мін'юстом України № 1619/24151 від 19 вересня 2013 р. // Офіційний вісник України. – 2013. – 18 жовтня. – № 78. – Ст. 2916.

61. Про затвердження Порядку технічного обслуговування та ремонту реєстраторів розрахункових операцій: Постанова КМУ № 601 від 12 травня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – 28 травня. – № 19. – Ст. 1318.

62. Про затвердження Правил бухгалтерського обліку операцій з документарними акредитивами в розрахунках за зовнішньоекономічними операціями в банках України: Постанова Правління НБУ № 549 від 17 листопада 2004 р.: зареєстрована Мін'юстом України № 1539/10138 від 3 грудня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – 24 грудня. – № 49. – Ст. 3222.

63. Про інститути спільного інвестування: Закон України № 5080-VI від 5 липня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.

64. Про кооперацію: Закон України № 1087-VI від 10 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – 30 січня. – № 5. – Ст. 35.

65. Про кредитні спілки: Закон України № 2908-III від 20 грудня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101.

66. Про метрологію та метрологічну діяльність: Закон України від 5 червня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 30. – Ст. 1008.

67. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – 21 червня. – № 25. – Ст. 198.

68. Про Національний банк України: Закон України № 679-XIV від 20 травня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.

69. Про приватизацію державного майна: Закон України в редакції ЗУ № 89/97-ВР від 19 лютого 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 17. – Ст. 122.

70. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22 березня 2012 року № 4618-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 30. – Ст. 1101.

71. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Харкова: Закон України № 1714-III від 11 травня 2000 р. // Урядовий кур'єр. – 2000. – 3 червня. – № 100.

72. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Шостки Сумської області: Закон України № 1251-IV від 18 листопада 2003 р. // Урядовий кур'єр. – 2003. – 17 грудня. – № 238.

73. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку у Волинській області: Закон України № 2354-III від 5 квітня 2001 р. // Урядовий кур'єр. – 2001. – 11 травня. – № 81.

74. Про спеціальну (вільну) економічну зону «Порто-франко» на території Одеського морського торговельного порту: Закон України № 1607-III від 23 березня 2000 р. // Урядовий кур'єр. – 2000. – 17 травня. – № 87.

75. Про спеціальну економічну зону «Закарпаття»: Закон України № 2322-III від 22 березня 2001 р. // Урядовий кур'єр. – 1998. – 17 грудня. – № 242–243.

76. Про спеціальну економічну зону «Миколаїв»: Закон України № 1909-III від 13 липня 2000 р. // Урядовий кур'єр. – 2000. – 6 вересня. – № 161.

77. Про спеціальну економічну зону «Рені»: Закон України № 1605-III від 23 березня 2000 р. // Урядовий кур'єр. – 2000. – 17 травня. – № 87.

78. Про спеціальну економічну зону «Славутич»: Закон України № 721-XIV від 3 червня 1999 р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 1 липня. – № 120–121.

79. Про спеціальну економічну зону «Яворів»: Закон України № 402-XIV від 15 січня 1999 р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 17 лютого. – № 30.

80. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортполіс Трускавець»: Закон України № 514-XIV від 18 березня 1999 р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 7 квітня. – № 64.

81. Про споживчу кооперацію: Закон України від 9 квітня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – 28 липня. – № 30. – Ст. 414.

82. Про стандартизацію: Закон України від 5 червня 2014 року // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 31. – Ст. 1058.

83. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. у редакції ЗУ № 2745-III від 4 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – 15 лютого. – № 7. – Ст. 50.

84. Про торгово-промислові палати в Україні: Закон України № 671/97-ВР від 2 грудня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 13. – Ст. 52.

85. Про третейські суди: Закон України № 1701-IV від 11 травня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – 27 серпня. – № 35. – Ст. 412.

86. Про управління об'єктами державної власності: Закон України № 185-V від 21 вересня 2006 року // Офіційний вісник України. – 2006. – 25 жовтня. – № 41. – Ст. 2726.

87. Про ціни і ціноутворення: Закон України 21 червня 2012 р. № 5007-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 58. – Ст. 2309.

88. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України № 3480-IV від 23 лютого 2006 року // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – 4 серпня. – № 31. – Ст. 268.

89. Про ціноутворення в умовах реформування економіки: Постанова КМУ № 733 від 21 жовтня 1994 р. // Голос України. – 1994. – 26 жовтня. – № 204.

90. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, затверджена Постановою ВРУ від 19 грудня 1992 р. // Офіційний вісник України. – 2005. – 8 квітня. – № 12. – Ст. 587.

91. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

1. Верховна Рада України – [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) ;
<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
2. Президент України – [http:// www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)
3. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
4. Конституційний суд України – [http:// www.ccu.gov.ua](http://www.ccu.gov.ua)
5. Верховний суд України – [http:// www.scourt.gov.ua](http://www.scourt.gov.ua)
6. Вищий адміністративний суд України - [http:// www.vasu.gov.ua](http://www.vasu.gov.ua)
7. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – [http:// www.ombudsman.kiev.ua](http://www.ombudsman.kiev.ua)
8. Міністерство освіти і науки України – [http:// www.mon.gov.ua](http://www.mon.gov.ua)
9. Міністерство праці та соціальної політики України – [http:// www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)
10. МОП – [http:// www.ilo.org](http://www.ilo.org).
11. Рада Європи – [http:// www.coe.int](http://www.coe.int)
12. Європейський суд з прав людини
<http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
13. Український портал практики Європейського суду з прав людини
– [http:// www.eurocourt.org.ua](http://www.eurocourt.org.ua)
14. Європейська соціальна хартія – [http:// www.chartesociale.coe.int](http://www.chartesociale.coe.int)
15. Європейський Союз – [http:// europa.eu.int/index-en.htm](http://europa.eu.int/index-en.htm)